

SZÖVEG –
SZÁM KATI

SOROZAT –
NŐI SZAKASZ

ÉLETÜNK MOZIJA

Egy hétköznap este, amikor családjunk tagjai egyöntetűen kiborítónak nyilvánították az átvészelt napot, és mindenki számára halaszthatónak tűnt a vacsora utáni tanulás, előadásírás és vasalás, támadt egy ötletem: vegyük elő a régi családi videókat!

◆ Férfiem dicsfényben úszó „na ugye” ábrázattal helyezkedik el a fotelben: végre beérett méltánytalanul alulértékelt, kitartó munkájának gyümölcse. Ő volt az, aki a kamerát tartotta az utókor számára, dacolva minden tisztavirág-életű napi tennivalóval. A felvételeken ugyanis visszatérő motívum, hogy a távolból türelmetlen, szemrehányó, segélykérő vagy elhaló kiáltás hallik (én), amire a válasz többnyire: „Most nem tudok menni” vagy „Én sem szórakozok!” (Eközben a képen tíz perce látható hároméves fiunk, amint hiányos öltözetben fekete karikákat fest egy már teljesen fekete papírra.)

Ezen az estén feltárul előttünk családjunk története kiemelt csomópontokban elmesélve: szentesték, nyaralás, évszázó művészitorna-, néptánc- és zongoraelőadások, családi ebédek. Valamint unokatestvérem – összesen hat alkalommal rögzítve – piros kapucnis lepelben, fehér szakállal, vagyis Mikulás verzióban. Valahogy minden évben eredetinek tűnt az ötlet, hogy felvegyük, holott 15 év távlatából szemlélve egyértelmű, hogy gyerekeinken nem látható sem kitörő öröm, sem izgatott várakozás, amint a nem túl bizalomgerjesztő Vattaköppő Ajándékosztó színe elé járulnak, jólnevelten meghallgatva dicséretet és intelmet, majd gyorsan visszaülnek az ölembe vagy helyhiány miatt szorosan mellém. A jelenet meghittségének az sem használ, hogy Apa közben a kamera mögül szurkol. A ceremónia inkább díjátadóra hasonlít, a jutalmazottaknak illik mondani pár keresetlen szót is, de legalábbis egy Mikulás-verset. Persze nem minden esemény ilyen protokolláris, az ünnepi ebéd-kockákon például nincs hiány spontaneitásában. Nagymamák, nagypapák, nagynénik, nagybácsik érkeznek nagy csomagokkal, amelyekben egészen biztosan lapul egy migrénkeltő trombita vagy elektromos szintetizátor, egy-két vízipisztoly és azonnal kipróbálható festékspriccelő. A férfiak koccintgatnak, a nők szabadkoznak a késés miatt, senki sincs, aki a virágoknak vázát,

az érkezett süteményeknek tálcát keressen, a gyerekeket időben megpisiltesse vagy elvegye tőlük a festékspriccelőt, miután az összes nagyapa fehér ingén tesztelték. A vendégvárás feszültsége a kiskorúak őrzőgő ámokfutásában tör ki, apukám leül zongorázni, én pedig „Kihűl az ebéd!” felkiáltásokkal rohangálok épp csak megszáradt hajjal. (Lányom meg is jegyzi a kanapén: „Anya, te mindig ugyanabban a pólóban voltál? És miért vagy itt strandszoknyában?” „Miért, miért? Nyilván elcsúsztam a frissen kapott buborékfújó nyomain, magamra borítottam a meggylevest, és mivel a szekrény előtt a gyerekek kuckót építettek, ezt találtam a szárítón. Egyébként is épp nyár van, ahogy az az időközben felfújt úszógumikból és csónakokból is látható.”) Az ebéd balladai homályban marad – az operatőrnek is jár a gasztronómiai élvezet –, de a maradékok látványából is nyilvánvaló, hogy szakács- és cukrásztudásom hihetetlen evolúción ment keresztül az évek során. A torták behozatalakor vehetjük föl újra az események szálait, amelyet (nem szándékosan) többszólamú ének kísért. A második rész képi kompozíciójának állandó elemei: bóbiskoló vagy politizáló férfiak (alkalmanként egyszerre a kettő, apukám a szunyókáló apósomnak magyarázza az örmény–azeri konfliktust), gyerekszáj-sztorikat mesélő nagymamák, pusmogó sógornók és a játékhalomban elmerülő gyerekek. Férfjem kamerakezelése néhol kissé darabosan doku-realista (valójában kétszeresen is mozgókép), és emlékszem, minden alkalommal az utolsó pillanatban rohant el filmért, amikor én épp valami más sürgős ügyben számítottam volna rá. Mégis fölvettem a hatodik Mikulás-érkezést is, és most mélyreható következtetéseket vonhattunk le belőle, és hihetetlenül jól szórakoztunk rajta. Mióta minden percben készíthetünk videókat a telefonnal, valójában semmi ilyesmit nem őrzünk meg. Pedig egyszer az unokáinknak is lesz egy ilyen nehéz nap utáni estéjük, amikor szívesen megnéznének pár kockát a másból. ◆

SZÖVEG –
NAGY ISTVÁN

SOROZAT –
FÉRFI SZAKASZ

A NAGY FORGATÁS

Egy kép fészkelte be magát makacsul a fejembe. Egy kameráról, ami 24 óraban forog, és szüntelenül veszi-veszi létezésünk minden rezdülését. Feketén-fehéren.

◆ Forog a rendezői változat, életünk dokumentumfilmje. Az utolsó rendezői utasítás elhangzása után pedig: „Ennyi volt, leállunk!” Beülünk a Rendezővel a VIP-páholyba, és végignézzük a vágatlan változatot. Egyszeri vetítés, csak most! Csak Önnek! Kihagyhatatlan pillanat! Színről színre! Egyszerű mechanikájú, jámbor elképzelés, tudom. Gyanítom, hogy a klinikai halálból visszatértek beszámolóiból szerkesztett írások „fertőztek meg”, amelyek a '90-es évek elején áramoltak be annak a könyvhullámnak a taraján, amit a kényszerűen hosszúra sikerült spirituális alultápláltságunk mint vákuum gerjesztett. Mindeközben azért születnek werkfilmek is: visszanezém telefonomon az évek során felgyülemlett musztereket. Véletlenszerűen egymás után sorakozó snittek, nagyrészt családi vonatkozásúak. Születésnapgyertyaelfújások (4 gyermek és 16 év távlatából legalább 48-nak kéne dokumentáltan felsorakozni, de csak nyolcat találok), óvodai ballagások, iskolai fellépések, hangszeres szereplések, junior kosármecsek, kirándulások, síelések – a nagyobbak első sikeres snowboardlesiklásai –, spontán életképek... Minek is folytassam, hiszen ezek a felvételek ott vannak mindnyájunk telefonjain, kameráink harddiszkjein, táblagépek vincseszterein, szalagokon, lemezeken, a felhőben. Banális, érdektelen, amatőr felvételek

gigantikus mennyisége. (És hol vannak még azok, amelyeket a gyorsan változó digitális technológia éppen aktuális eszközei már – kompatibilitás hiányában – képtelenek lejátszani!) De ami még lejátszható – sok év távlatából váratlanul visszanezve –, erősen hat rám: elcsodálkozom. A semmiségek, a talomba és bitekbe hányt jelenetek felértékelődnek. A képek elvarázsolnak. Személyes, privát életünk hétköznapiságai váratlanul egy irányba mutatnak, jelentőségteljessé, jelentéssé, üzenetté állnak össze. Lám, hát ez is megtörtént velünk! Zavarba ejt a semmiségek váratlan felértékelődése. Én, ott a kamera másik oldalán, mily parányi-nagy dolgoknak voltam szemtanúja! Gyermekünk sete-suta mozdulatai, elbűvölő mimikájuk, gyorsan változó, röpkorokorszákaik jellegzetes hanghordozásai, a botladozó nyelvecskék, ahogy versikéket citálnak, zsenge lényük rezdülései történetté állnak össze. Egy másik visszajáró gondolatom az, hogy valójában nem is magunknak, hanem nekik készítjük a werkfelvételeket. Nekik dokumentáljuk, mentjük át külső memóriákba a feledésbe merülő pillanatképeket. Hogy rácsodálkozhassanak majd egyszer: lám, az élet változó díszletei mögött milyen hiteles alakításaink voltak! A széttartó cselekmény szálai mégiscsak egy nagy történetté állnak össze. ◆

hirdetés

WWW.KATOLIKUSRADIO.HU
MAGYAR KATOLIKUS RÁDIÓ

ÖRÖMHÍR MINDENKINEK!

FIATALOKNAK
IDŐSEKNEK
CSALÁDOSOKNAK
EGYEDÜLÁLLÓKNAK

WWW.KATOLIKUSRADIO.HU • INFO@KATRADIO.HU • 06 1 255 3333